

oblikovanje inovativnih učnih okolij

Constructing innovative learning environments

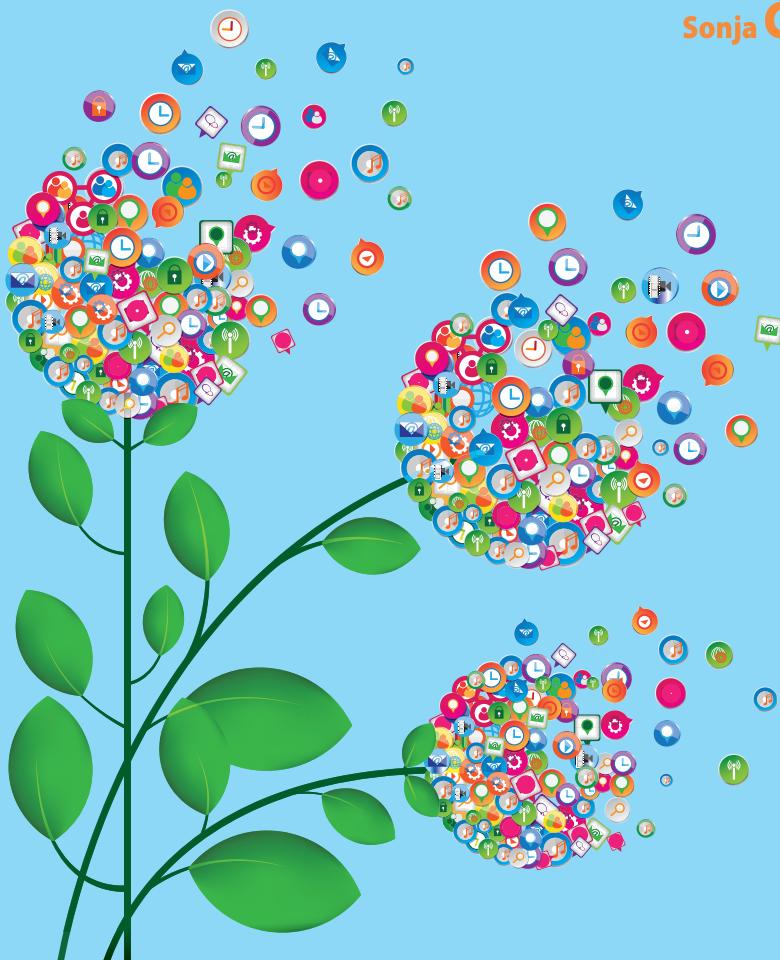
Uredile

Tina Štemberger

Sonja Čotar Konrad

Sonja Rutar

Amalija Žakelj

Knjižnica Ludus · 10 · ISSN 2536-1937
Urednica zbirke · Silva Bratož

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Aktivnost je bila izvedena v okviru projekta Inovativne in prožne oblike poučevanja in učenja v pedagoških študijskih programih. Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostna os: 10. Znanje, spretnosti in vseživljjenjsko učenje za boljšo zaposljivost; prednostna naložba: 10.1 Izboljšanje enakega dostopa do vseživljjenjskega učenja za vse starostne skupine pri formalnih, neformalnih in priložnostnih oblikah učenja, posodobitev znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih oblik učenja, tudi s poklicnim svetovanjem in potrjevanjem pridobljenih kompetenc; specifični cilj: 10.1.3 Spodbujanje prožnih oblik učenja ter podpora kakovostni karierni orientaciji za šolajočo se mladino na vseh ravneh izobraževalnega sistema.

Publikacija je brezplačna.

Oblikovanje inovativnih učnih okolij

Constructing Innovative
Learning Environments

Uredile

Tina Štemberger

Sonja Čotar Konrad

Sonja Rutar

Amalija Žakelj

Oblikovanje inovativnih učnih okolij
Constructing Innovative Learning Environments

Uredile · Tina Štemberger, Sonja Čotar Konrad,

Sonja Rutar in Amalija Žakelj

Recenzenta · Milena Valenčič Zuljan in Darjo Zuljan

Lektor · Davorin Dukić

Oblikovanje naslovnice · Tina Cotič

Risbe, oblikovanje in tehnična ureditev · Alen Ježovnik

Knjižnica Ludus · 10 · ISSN 2536-1937

Urednica zbirke · Silva Bratož

Izdala in založila · Založba Univerze na Primorskem

Titov trg 4, 6000 Koper

www.hippocampus.si

Glavni urednik · Jonatan Vinkler

Vodja založbe · Alen Ježovnik

Naklada · 200 izvodov

Koper · 2018

© 2018 Univerza na Primorskem

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.01(082)

37.091.3(082)

OBLIKOVANJE inovativnih učnih okolij = Constructing innovative learning environments / uredile Tina Štemberger ... [et al.] ; [risbe Alen Ježovnik]. – Koper : Založba Univerze na Primorskem, 2018. – (Knjižnica Ludus, ISSN 2536-1937 ; 10)

ISBN 978-961-7055-15-3

1. Vzp. stv. nasl. 2. Štemberger, Tina

296208640

Kazalo

Oblikovanje inovativnih učnih okolij

Tina Štemberger, Sonja Čotar Konrad, Sonja Rutar in Amalija Žakelj · 9

Didaktični vidik uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije v visokem šolstvu

Dejan Hozjan · 13

Priložnosti in izzivi mobilnega učenja

Tina Štemberger · 31

Validacija vprašalnika digitalnih kompetenc študentov pedagoških študijskih programov

Sonja Čotar Konrad · 49

Pojavljanje IKT na področju izobraževanja v slovenski bibliografiji

Janez Drobnič · 69

Need for ICT Use in Classroom as a Response to Cognitive Style Change in Children

Ranko Rajović · 81

Informacijsko-komunikacijska tehnologija za slepe in slabovidne

Aksinja Kermauner · 91

Proučevanje odvisnosti razumevanja in trajnosti znanja od različnih pristopov poučevanja bioloških vsebin

Janja Plazar · 105

Problemi in dileme povezane s spletnim nasiljem

Andreja Kozmus in Mateja Pšunder · 125

ICT and Children's Leisure Time

Maja Ruzic-Baf, Andrea Debeljuh, and Ranko Rajović · 139

Mnenja bodočih vzgojiteljic in vzgojiteljev o uporabi IKT v vrtcu

Marko Gavriloski, Jurka Lepičnik Vodopivec in Maja Hmelak · 151

Teachers and Challenges of Digital Technology

Marinko Lazzarich and Marija Vlahović · 163

Različni pristopi k spodbujanju razvoja inkluzivnih kompetenc študentov razrednega pouka

Vanja Kiswarday in Karmen Drlić · 177

Mnenja učiteljev o dejavnikih kakovostnega vzgojno-izobraževalnega dela
Amalija Žakelj in Mara Cotič · 197

Using Academic Online Conference in Teaching and Learning Process:
A Case Study
Edin Tabak and Damir Kukić · 213

Prostočasna uporaba računalnika osemletnikov
Marina Volk, Marac Cotič in Andreja Istenič Starčič · 225

Anketiranje tretješolcev s spletnim vprašalnikom
Silva Bratož · 237

Matrika inovativnega zgodnjega gibalnega poučevanja
Iztok Retar, Tina Štemberger in Jurka Lepičnik Vodopivec · 253

Učni prostor kot spodbuda inovativnega učenja sporazumevalne zmožnosti
otrok v vrtcu
Barbara Baloh in Majda Cencic · 267

Multisenzorni učni pripomoček za urjenje grafomotoričnih spretnosti
v inkluzivnem razredu
Petra Tavčar Kristan in Vanja Riccarda Kiswarday · 285

Teachers through the Prism of Educational Activity at School
Mitja Krajnčan and Andreja Butolo · 303

Vključevanje filmske vzgoje v vzgojno-izobraževalne ustanove
Barbara Zorman · 321

Pogledi študentov na vključevanje informacijsko-komunikacijske tehnologije
v pouk naravoslovja
Nataša Dolenc Orbanić, Petra Furlan in Nastja Cotič · 335

Primer vključevanja informacijsko-komunikacijske tehnologije v pouk naravoslovja
na morski obali
Nastja Cotič · 351

Razvijanje produktivnih zmožnosti pri angleščini s pomočjo IKT
Anja Hofman · 367

Primjena informacijsko-komunikacijske tehnologije u nastavi matematike
Sandra Kadum i Martina Matić · 381

Use of the Picture Book in Teaching Mathematics and Serbian Language to Children
with Learning Disabilities
Sanja M. Maričić, Jasna M. Maksimović, and Mirjana M. Stakić · 395

Učno okolje za glasbo v vrtcu

Bogdana Borota · 415

Uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku glasbene umetnosti

Barbara Kopačin in Mateja Verdir · 427

Navajanje študentov didaktike zgodovine na uporabo mobilnih naprav

pri učenju zgodovine

Vilma Brodnik · 443

Digitalizacija pouka slovenščine za tuge študente UP: izkušnje in izzivi

Irina Makarova Tominec · 455

Entrepreneurship Education at Faculties of Education

Lidija Zlatić and Jelena Stamatović · 467

The Approaches in Working with Self-Harmed Students

Špela Vunderl and Mitja Krajnčan · 479

Oblikovanje inovativnih učnih okolij

Tina Štemberger

Univerza na Primorskem

tina.stemberger@pef.upr.si

Sonja Čotar Konrad

Univerza na Primorskem

sonja.cotarkonrad@pef.upr.si

Sonja Rutar

Univerza na Primorskem

sonja.rutar@pef.upr.si

Amalija Žakelj

Univerza na Primorskem

amalija.zakelj@pef.upr.si

Oblikovanje inovativnih učnih okolij pomeni odgovor vzgojno-izobraževalnega sistema na zahteve sodobne družbe, ki z vedno večjo kompleksnostjo ob hitrih ekonomskih in socialnih spremembah pomenijo za šolo gotovo nov iziv. Spremembe danes namreč zahtevajo oblikovanje kakovostnega učnega okolja, v katerem bo učenec lahko razvil spremnosti 21. stoletja, kot so ustvarjalnost in inovativnost, kritično mišljenje in reševanje problemov, zmožnost učinkovitega komuniciranja ter spremnosti medsebojnega sodelovanja. Inovativno učno okolje tako more nastati zgolj ob prepletanju odgovorne ustvarjalnosti učitelja in ob slišanju ter upoštevanju iniciativ učenca, ko ima učenec prostor in čas za iskanje odgovorov na vprašanja »kako«, »s čim« ter predvsem »zakaj«. V času visokega tehnološkega in medijskega razvoja, mora šola zagotavljati učencem dostop do informacij, jim omogočiti rabo IKT orodij pri sporočanju ter učenju ter priložnosti za ustvarjalno sooblikovanje IKT vsebin. Kot je bila kakovost učenja in poučevanja vedno pogojena z učiteljevim ravnanjem v sozvočju z učenci in njihovimi učnimi potrebami, je to pomembno tudi danes, ko se v pouk vključujejo IKT orodja. Dejstvo je, da inovativne oblike pedagoške uporabe IKT orodij lahko zgolj ob ustrezni in sistematično vodenih rabi IKT digitalno visoko kompetentnega učitelja spodbujajo večjo fleksibilnost, individualizacijo ter personalizacijo učenja in poučevanja. Osmišljenost rabe IKT orodij je v tem kontekstu mogoče doseči le ob upoštevanju kompleksnosti dimenzij in dejavnikov, ki vplivajo na učinkovito didaktično rabo IKT v izobraževanju. Pri tem gre za medsebojno povezanost organizacije vzgojno-izobraževalnega procesa, dobrih praks v procesu

učenja in poučevanja, vodenja in vrednot učenja in poučevanja, kurikuluma, ocenjevanja doseženega ter šolske infrastrukture (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport 2016).

Obsežna mednarodna znanstvena monografija *Oblikovanje inovativnih učnih okolij* prinaša nova doganjana na področju inovativnih pristopov učenja in poučevanja, vključujuč orodja informacijsko-komunikacijske tehnologije z namenom dviga kakovosti učnega procesa in opolnomočenja učenca za učinkovito delovanje v visokotehnološkem okolju 21. stoletja. Vsebinsko znanost monografije določajo prispevki, ki jih lahko razvrščamo od sistemsko definirane in prepoznane potrebe za vključevanje informacijsko-komunikacijske tehnologije v proces učenja in poučevanja do aplikacije IKT orodij kot primerov dobrih praks rabe digitalnih orodij na posameznih predmetnih področjih izobraževanja.

Avtorji prispevkov so učitelji na vseh ravneh vzgoje in izobraževanja, raziskovalci in študenti. Predstavljene raziskave imajo kljub različnim izkušnjam in raziskovalnim izhodiščem, vrsto skupnih področij, ki so značilna za preučevanja in razmisleke avtorjev. Skupaj namreč ugotavljamo, da je potrebno, (i) jasno artikulirati v Evropi le poskusno postavljen sistemski vidik vključevanja IKT v šole ter prepozнатi namen in cilje vključevanja IKT orodij kot strategije inovativne pedagogike, ki s svojimi priložnostmi lahko omogoči višjo kakovost poučevanja na vseh nivojih vzgoje in izobraževanja; (ii) spodbuditi razpravo o prednostih in pasteh (ne)smiselne rabe IKT na področju učenja in poučevanja; (iii) omogočiti nujno predhodno usposabljanje učiteljev z namenom dviga digitalnih kompetenc, raziskovanja dobrih praks in interdisciplinarnega povezovanja predmetnih področij, saj le te pod tem pogojem možna ustvarjalna in smiselna raba IKT v procesu učenja in poučevanja; (iv) zagotoviti kontinuiteto digitalnega opolnomočenja in spodbujanje kritičnega mišljenja učencev z namenom učinkovitega soočanja z zahtevami sodobne družbe; (v) omogočiti individualizirano integracijo posameznika v okolje.

Monografija *Oblikovanje inovativnih učnih okolij* je namenjena strokovni javnosti, saj se s pričajočimi prispevki usmerja v različne načine raziskovanja, odpira vprašanja etike in varnosti v digitalni dobi, išče smiselne aplikativne rešitve na različnih predmetnih področjih, predvsem pa skuša odpreti dialog. Dialog med deležniki vzgojno izobraževalnega sistema, usmeritvami in pričakovanji skupnega evropskega prostora, nacionalnimi strategijami na področju razvoja in uporabe IKT v izobraževanju, z namenom jasne artikulacije vlog posameznih akterjev pri udejanjanju inovativnih, digitalnih, pedagoških pristopov. Odpreti želimo dialog med vključevanjem novih spoznanj v prakso »per se« in pretehtanim smiselnim učenjem, z jasno opredelitvijo

vloge in poslanstva vzgojitelja in učitelja na vseh stopnjah izobraževanja. Odpreti dialog med pravicami in učnimi potrebami otrok ter parcialnimi zahodnimi sodobne družbe. In nenazadnje, odpreti dialog o etičnem in varnostnem vidiku smiselnega vključevanja informacijsko-komunikacijske tehnologije v vsakdan posameznika brez izgube posameznikove identitete in integritete.

Naj monografija pomeni nadaljevanje našega skupnega raziskovanja ter razvijanja in aplikacije inovativnih pristopov učenja in poučevanja v vzgojno-izobraževalno prakso na vseh ravneh izobraževanja.

Literatura

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. 2016. »Strateške usmeritve na daljnjega uvajanja IKT v slovenske VIZ do leta 2020.« Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ljubljana.